

Вчений із великої літери

(Рец на кн.: Сумцов М. Ф. Дослідження з етнографії та історії культури Слобідської України. Вибрані праці / Упорядкування, підготовка тексту, передмова, післямова та примітки М. М. Красикова. – Х.: Видавництво «Атос», 2008. – 558 с.)

Павлова О. Г.

В історії розвитку наукової думки ми можемо назвати чимало особистостей, які завдяки своїй ґрунтовній і різнобічній науковій діяльності вийшли далеко за регіональні межі. Зокрема, серед вчених гуманітаріїв це були Д. І. Багалій, М. Ф. Сумцов, Ф. І. Шміт та ін.

Микола Федорович Сумцов (1854–1922) для наукової думки кінця ХІХ–початку ХХ ст. є визначальною особистістю. Сьогодні ми окреслюємо великий спектр наукових історико-культурних напрямків, які започатковував і розвивав своєю дослідницькою діяльністю визнаний філолог, фольклорист, етнограф, краєзнавець, музеєзнавець, мистецтвознавець професор Харківського університету М. Ф. Сумцов. Серед іншого, це було зумовлено розмаїттям соціокультурного життя Слобожанщини.

Наукова спадщина М. Ф. Сумцова дуже різнобічна, ґрунтовна, глибока своїм науковим аналізом та постановкою наукової проблематики. Збірник наукових праць М. Ф. Сумцова «Дослідження з етнографії та історії культури Слобідської України», підготовлений та упорядкований харківським дослідником М. М. Красиковим презентує нам лише невелику частину того значного творчого доробку вченого, який залишив нам у спадок час. Йому належить рекордна, не лише для Харківського університету, кількість друкованих праць – близько 1500! Вихід зазначеного збірки є результатом багаторічної роботи укладача. М. М. Красиков ґрунтовно вивчив творчу спадщину Сумцова, проаналізував вагомі результати його наукової діяльності, з'ясував значення наукових праць вченого для подальшого вивчення тих чи інших проблем. Усе це дозволило достатньо виважено і усвідомлено зробити підбір статей, які вміщено у рецензованому виданні.

Дуже цікавими і змістовними є коментар та науково-довідкова частина, підготовлені упорядником. З великою любов'ю і повагою до творчого спадку вченого на основі глибокого знання його життя та діяльності, історико-культурної ситуації, кола наукових та громадських інтересів М. Ф. Сумцова, розкрита проблематика його наукових студій з етнографії та історії культури Слобожанщини.

© Павлова О. Г.

Укладач намагався якомога ретельніше опрацювати праці вченого з окресленої тематики, що дозволяє нам скласти цілісну картину його етнографічно-фольклорних досліджень та на конкретних прикладах усвідомити значення вченого не лише як визначного філолога-фольклориста, але і етнографа та музеєзнавця.

Особлива увага приділена тому спадку, де йдеться про історію розвитку етнографічної традиції, а також виявлення і збереження пам'яток історії, етнографії засобами музеєфікації.

Знайомство із збірником переконує, що наукові праці М. Ф. Сумцова і сьогодні зберігають свою цінність, являють основу для здійснення подальших досліджень в галузі етнографії та історії культури Слобожанщини.

Вихід зазначеного збірника праць став важливою подією не лише наукового, а й культурного життя нашого регіону. Втім, не лише регіону, оскільки йдеться про внесок у світову науку.

Рецензія

(На кн.: Рябченко О. Л. Студенти радянської України 1920–1930-х років: практики повсякденності та конфлікти ідентифікації / Відповідальний редактор С. В. Кульчицький. – Харків: ХНАМГ, 2011. – 456 с.)

РОЖКОВ А. Ю.

Монография О. Л. Рябченко о студентах советской Украины была давно ожидаема специалистами, в том числе и автором этих строк. Прежде всего, с чувством глубокого удовлетворения должен признать, что Ольга Рябченко своим исследованием в какой-то мере реализовала мои давнишние мечты предметно изучить мир студентов в раннем советском обществе, выходя за рамки ранее избранного мною ракурса рассмотрения студентов как одной из групп молодежи. Несмотря на то, что она не первопроходец в исследовании студенческого образа жизни, повседневности и идентичности (достаточно упомянуть работы А. Маркова, Е. Постникова, А. Квакина, Е. Платовой, О. Лаврут, В. Прилуцкого и др.), книга О. Л. Рябченко занимает в этом ряду свое достойное место, прежде всего, как комплексный труд по изучению

© Рожков А. Ю.